

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Tribvs Dagobertis Francorvm Regibvs Diatriba Godefridi Henschenii E Societate Iesv

Henschenius, Godefridus

Antverpiae, 1655

XVII Regnum Austrasianum Dagoberti II probatum ex diplomate Theoderici Regis Stabulao & Malmundario dato. Horum sub vtroque rege Abbas S. Goduinus. Obitus Theoderici Regis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9599

ne Leodegarij iam antè interempti. An etiam tum Austregifilus Bituricensis vltra sexaginta annos mortuus reuixerit, aliufue eius nominis subscripferit, ipse Baldericus viderit. Simili modo corruiit alterum argumentum Sirmondi ad dictam Synodum Rotomagensem relatum: quia nimirum Priuilegium immunitatis à S. Vindiciano Episcopo datum monasterio Vedaftino dicitur *Kalendis Maij anno VII Theoderici Regis, Indictione quoque II, quasi inde inferretur annus Christi 106LXXIV.* Sed S. Vindicianus, à quo potiffimum illud monasterium extractum est, necdum eo anno Episcopus erat. Ipsi prætereà priuilegio, quod inter Diplomata Belgica edidit Miræus cap. 5, ineptè quædam adiecta: subscribunt enim SS. Austregifilus, Eligius, Audomarus, & Faro Episcopi, ac Wandregifilus Abbas, omnes ante Theoderici regnum vitâ functi. De Synodo Rotomagenfi agemus lib. 4.

XVII

Regnum Austrasianum DAGOBERTI II probatum ex diplomate Theoderici Regis Stabulao & Malmundario dato. Horum sub utroque Rege Abbas S. Goduinus. Obitus Theoderici Regis.

PROsequimur reliqua Theoderici Regis gesta, è quibus & regnum DAGOBERTO asserimus, & hætenùs positam chronotaxin firmamus. Mortuo xxiv Augusti ann. 106LXXXIX S. Audoëno, erat Major-Domus antè memoratus
Warado,

Warado, qui non diu postea desit viuere, relictâ Anside viduâ. *Huius gener.* (inquit auctor historiæ iussu Childebrâdi scripte apud Fredegarium cap 99) *nomine Bertharius, honorem Maioris-Domus suscepit, anno 1009. Contra quē Franci, quod eorum amicitiam & consilia sæpè contemneret, Pippinum concitant. Hic contra Theodericum Regem & Bertharium pugnat anno 1009 Textricij in Veromanduis, vincitque. Bertharius à suis occiditur. Pippinus Theodericum Regem accipiens cum thesauris, & domum palatij, omnia peragebat, vt idē auctor cap. 100 tradit. Dein Rex idem victus sub Pippino tribus annis regnasse traditur in Annalibus Metensibus, quando Pippinus, vt in eisdem Annalibus dicitur, ne tyrannidem videretur exercere, nomen Regis Theoderico inestimabili pietate reseruauit. Ipse verò totius regni gubernacula, thesaurosque regios, & vniuersi exercitus dominationem, propria facultatis iure disponenda suscepit. Excipiunt Annales Fuldenses ad an. 751 chartas & priuilegia, quæ Regis nomine scribebantur. Tunc S. Goduinus Abbas monasteriorum Stabulai & Malmundarij, visâ hac regnorum immutatione, curauit nomine Regis Theoderici bona monasterij iterato diplomate stabiliri, quod hîc damus, ex MS. codice Bambergensi, sub hoc titulo:*

Exemplar Præcepti Theoderici Regis Abbati Godoino dati de confirmatione omnium rerum monasteriorum.

Theodericus Rex Francorum, vir illuster. Si petitiones Sacerdotum aut Ecclesiarum prolatas, in quo nostris auribus rectè poposcerint, perducimus ad effectum, regiam consuetudinem exercemus, & in æternum Dominum retributorem ex hoc habere confidimus. Ideò notum sit fidelibus nostris, quia

venerabilis vir Godoinus Abba de monasterio Stabulau & Malmundario, quæ sunt in honore S. Mariæ & sanctorum Apostolorum Petri & Pauli vel ceterorum Sanctorum à bonæ memoriæ auunculo nostro Sigeberto quondam Rege, ob amorem Christi, de foreste fiscibus nostris super fluuium Amblauam constructa, Clementiam nostram exposcit, eò quòd ipse Princeps pro mercedis suæ compendio & retributione æternâ, villas aliquas de fiscis, tam ultra Ligera res proprias, quas Dominus Remagus legitimè possedit, quàm exteras per Præcepta suâ manu roborata sub integrâ emunitate absque introitu Iudicium concessit. Vnde & ipsa Præcepta, seu & confirmationes, decedentium Regum, memoratus Abba se præ manibus habere adfirmat: sed petiit Celsitudinem nostram, ut tam id, quod ipse Princeps Dominus Sigebertus de fisco suo, seu de reliquis locis ad ipsa monasteria à Christianis hominibus inibi videtur fuisse conlatum, & præsentis temporis eorum manet possessio vel dominatio, ut hoc in idipsum pro nostris oraculis confirmare deberemus. Cuius petitioni pro reuerentiâ ipsorum monasteriorum, seu & considerantes sacerdotium ipsius viri Godoini, vel fidei bonæ respectum, quo erga regimen nostrum fideliter videtur famulari, non solum confirmasse, sed etiam pro mercede nostrâ à nouo reconcessisse nostra comperiat Magnitudo. Præcipientes enim, ut, sicut constat à superscripto Principe Domino Sigeberto, vel germano nostro

nostro

nostro Childerico quondam Rege, seu ceteris Christianis hominibus ad ipsa monasteria tam villabus, domibus, mancipiis, acolabus, vineis, siluis, campis, pratis, pascuis, aquis, aquarumque decursibus, cum reliquis beneficiis mobilibus & immobilibus rectè fuisse conlatum vel condonatum. Et ex hoc presenti tempore quieto ordine pars ipsorum monasteriorum cernitur dominari. Ita deinceps pro nostrâ auctoritate plenius in Dei nomine confirmamus tam suprascripta loca, quàm circa supradictum Godoinum Abbatem & successores suos, vel monachos ibidè consistètes, tam nostris quàm futuris temporibus inspectas ipsas auctoritates, antelectos Principes, vel reliqua instrumenta, quod ibidem fuit firmatum, vel condonatum, seu & in antea iustè & rationabiliter fuerit conlatum, sub emunitatis nomen absque introitu Iudicum ibidem maneat inconuulsum. Quo fiat ut & nobis ad mercedem pertineat, & ipsos seruos meliùs delectet, pro regni nostri constantiâ attentius Domini misericordiam deprecari. Et ut hac præceptio firmior habeatur, & per tempora conseruetur, manus nostræ subscriptionibus subter eam decreuimus roborari. In Christi nomine Theodericus Rex subscripsit.

Hactenus diploma Theoderici, cui aderat sigillum ex litteris eiusdem nominis formatum. Hoc quoque diploma certum atque indubitatum est. Childericum, cui occiso erat subrogatus, suum (vtriuerà erat) germanum agnoscit: & tam ipse Theodericus, quàm Childericus frater in diplomate suprâ allegato, s. Sigebertum, horum monasteriorum fundatorem,

torem, suum *auunculum* appellant ac reuerentur. Interim in exemplaribus monasterij Stabulensis, expuncto titulo supra indicato, hic substitutus est: *Exemplar Præcepti Regis Theoderici, filij DAGOBERTI Junioris, dati Domno Goduino Abbati*. Nempe, quia oblitteratâ memoriâ DAGOBERTI II, diploma à nobis illi vindicatum ad DAGOBERTVM *Iuniorem* retulerant, illi necessariò subiungendas censuerunt Theoderici tabulas iam recitatas, quasi sub utroque Rege vixisset S. Goduinus Abbas. Verùm obstant tum ipsa diplomata, tum vtriusque & DAGOBERTI & Theoderici regni tempora à nobis ordinata, tum denique peruetusta exemplaria, quæ iussu S. Henrici Imperatoris Stabulai descripta, Bambergam vnâ cum parte aliquâ Reliquiarum S. Remacli delata, istic hæctenùs integra atque incorrupta visuntur.

Huius Goduini imago, vt alicuius ex proximis successoribus S. Remacli, visitur apud Stabulenses ad thecam ligneam, quæ circumdat feretrum ipsius S. Remacli, cum hac scripturâ: *S. Goduinus*. Qui Sancti titulus eidem passim & vbique tribuitur per templa & claustra Stabulense & Malmundariense, visiturque in peruetustis tapetibus, omnibusque antiquioribus & recentioribus Abbatum indiculis. In Floribus Ecclesiæ Leodiensis à Bartholomæo Fisenno editis par. 2 Paralipomenon pag. 605 referuntur *SS. Sigolinus, Goduinus, Anglinus, Albricus, & Odilo Abbates Stabulenses*: eorumque aliqua elogia adduntur à Francisco Laurentij Priore Malmundariensi ex monumentis Stabulensibus collecta; in quibus dicitur, *post S. Sigolinum anno DCCLXXXVII mortuum, S. Goduinus rexisse Ecclesiam Stabulensem annis nouem, sub annum DCXCVI vitâ functus, cum biennio ante Theodericus frater Childerici esset mortuus*. Verùm S. Goduinum prius aliquantò factum esse Abbatem persua-

det

det diploma DAGOBERTI supra, anno regni IV, Christi 1001 LXXXIV datum, eidemque etiam ante annum 1001 CXCVI successisse Papolenum Episcopum ex sequentibus constabit. Sed ad Theodericum redeamus.

Annales Metenses à Pippino Duce exordiuntur: sed, ut quisque eos perlegens intelliget, anno vno prius, quæ Theodericus gessit, narrant. In his Annalibus dicitur *Theodericus*, postquam à Pippino victus est, quod anno 1001 CXCI contigisse diximus, *sub eodem regnasse annis tribus & mortuus esse*. Anno is 1001 CXCV decessit, qui cæpto errore notatur in illis Annalibus præcedens 1001 CXIII. Illum errorem descripsit Sigebertus Gemblacensis, sed æui sequioris scriptor, qui passim in annis Regum Francorum stirpis Merouingicæ titubat: quem Hadrianus Valesius in suis rerum Francicarum historiis ordinandis negat audiri oportere. Historia Francorum iussu Childebrandi scripta cap. 101 tradit *Theodericum regnasse annos XIV*, omiſſis mensibus, quos aut anno 1001 CLXXIX aut 1001 CXCV regnavit, maximè quia ob initium regni multis perturbationibus agitatum, seriùs *presentibus nobilibus regnorum Neustriæ, Burgundiæ, & reiecto Chlodeuoe, Austrasiæ, solenniter*, (vti, quod ex Vitâ S. Leodegarij colligitur, mos erat) *in Regem esse sublimatus* videtur. Hinc Aigradus, auctor cœuus, scribit in Vitâ MS. S. Condedi Abbatis XXI Octobr. *posseſſiunculas huic à nobili Schivardo collatas VI Idus Octobris, sub anno tertio præfati Regis Theoderici, qui erat Lambertii Abbatis Fontanellensis annus tertius*. ergo & annus Christi 1001 CLXXXII, vt lib. 4 constabit, vbi de primis Abbatibus Fontanellenſibus agemus.

Statutum annum 1001 CXCV obitus Theoderici Regis confirmat Chronicon Vedastinum apud Franciscum le Bar, vbi obitus refertur *in annum quintum regiminis Hattæ I Abbatis,*

T

quem

quem electum tradit anno 100XC; anno sequenti 100XCI, Theoderici XII à S. Vindiciano solenniter benedictum. Demum annum mortis eius 100XCIV signat antiquum epitaphium, epistylion, seu limbo superiori mausolei eius in monasterio Vedastino inscriptum, his versibus:

*Rex Theodericus, ditans ut verus amicus
Nos ope multimodâ, iacet hîc cum coniuge Dodâ:
Regis larga manus, & Præsul Vindicianus,
Nobis Regale dant & ius Pontificale,
In decies nono cum quinquages duodeno
Anno defunctum sciet hunc, qui quatuor addet.
Quâ legis hac horâ, Dominum pro Regibus ora,
Muneribus quorum stat vita Dei famulorum.*

Albericus, qui passim malo calculo seriem temporum, quibus priores Reges Francorum vixerunt, digerit, hîc & annum & sepulturam Theoderici rectè obseruat; sed ineptè eclipsin, quæ anno præcedente contigerat, adiungit. Annû obitus Regis Theoderici statuit Baronius regni eius XIX, Christi DCLXXXVIII: Bucherius, Fisen, Miræus cum Petauio, Sirmondo aliisque, regni XXIV, Christi 100XC; quorum rationes, vt vidimus, haud admodum validæ sunt. Fundamentum primum, ob quod obitum Theoderici referunt in annum 100XC, in annis Childeberti filij supputandis ex ipso Petauio euertitur par. 1 lib. 8 cap. 4: vbi Pippinum tradit, Theoderico superato, vtriusq; regni tenuisse magisterium anno 100XCI.